

Силабус дисципліни «Судова медицина»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Стоматологічний
Освітня програма	22 Охорона здоров'я, 221 Стоматологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код	«Судова медицина», код ОК 25.2
Кафедра	Кафедра патологічної анатомії та судової медицини 790010, м. Львів, вул. Пекарська 52 тел: +38(032)2769371 Kaf nathanatomv@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри	Д.м.н., професор Юрій Олексійович Поспішіль
Рік навчання	3-й рік навчання
Семестр	Впродовж V семестру
Тип дисципліни	Обов'язкова
Викладачі	М.М.Шевчук, к.м.н, доцент, shvchuk_mykola_meduniv.lviv.ua О.Р.Малик, к.м.н., доцент, malykoksana@meduniv.lviv.ua Н.В. Бартошик, к.м.н, асистент, bartoshvk_nataliia@meduniv.lviv.ua Т.І. Якубовський, асистент, yakubovsky_taras@meduniv.lviv.ua
Erasmus так/ні	Ні
Особа, відповідальна за силабус	Доц. Шевчук М.М.
Кількість кредитів ECTS	1
Кількість годин	Всього - 30год Практичних занять – 15год СРС – 15год
Мова навчання	Українська
Інформація про консультації	відповідно до затвердженого графіку
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро	КЗ ЛОР "Львівське обласне бюро судово-медичної експертизи" 79010, м. Львів, вул. Пекарська, 61 тел./ факс: +38(032)275-78-96 E-mail: Ivivpekaraska61@gmail.com Начальник: Шевчук Микола Миколайович, тел. +38(032)275-64-97 Частково розташовується на території кафедри патологічної анатомії та судової медицини
2. Коротка анотація до дисципліни	
<p>Судова медицина — самостійна навчальна медична дисципліна, яка вивчає і вирішує медичні та біологічні проблеми, що виникають в слідчій і судовій практиці в розслідуванні злочинів (кримінальних проваджень), скоєних проти життя та здоров'я людини.</p> <p>Судова медицина - це самостійна наука, що являє собою сукупність медичних, біологічних та інших знань, творчо перероблених і спрямованих на вирішення завдань правосуддя і охорони здоров'я.</p> <p>У цьому визначенні відображаються чотири головні ознаки судової медицини.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Судова медицина — це самостійна наука, що постійно розвивається. Провідну роль у її розвитку відіграють науково-педагогічні працівники кафедр та курсів судової медицини.2. Друга ознака визначає енциклопедичність змісту судової медицини, оскільки	

вона являє собою сукупність медичних, біологічних та інших знань.

3. Третя ознака визначає творчий характер даної дисципліни, тобто, вона не є механічною сумою медичних, біологічних та інших знань. Наукову інформацію багатьох галузей науки судова медицина творчо переробляє, адаптує для вирішення завдань судово-слідчих органів.

4. Четверту ознаку формує два головних завдання судової медицини: - допомога правоохоронним органам у розслідуванні та розкритті злочинів проти життя та здоров'я особи; - допомога органам охорони здоров'я у справі підвищення якості надання медичної допомоги населенню.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія і практика судово-медичної експертизи, як практичної галузі медицини.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни базується на отриманих студентами знаннях з курсу медичної біології, анатомії, патоморфології, гістології та ембріології, біологічної хімії, мікробіології та вірусології, широкого спектру клінічних дисциплін (терапії, хірургії, травматології, неврології та нейрохірургії, акушерства та гінекології, реаніматології та інтенсивної терапії тощо) інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи вивчення студентами фізіології, біохімії, патологічної фізіології, пропедевтики клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосувати отримані знання з патоморфології у процесі подальшого навчання та у майбутній професійній діяльності.

3. Мета і цілі дисципліни

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Судова медицина» є визначення і вивчення тілесних ушкоджень, їх ступеню тяжкості, механізму травми та механізму утворення тілесних ушкоджень, вивчення етіології, патогенезу, визначення критеріїв діагностики при різних видах травм та тілесних ушкоджень, мікроскопічних змін органів та тканини людського організму в різноманітних умовах життєдіяльності, що передбачає:

- вивчення типових загально-патологічних процесів, сукупність яких зумовлює морфологічні прояви захворювань, травм,
- вивчення структурного підґрунтя в утворенні різних видів травматичних ушкоджень, їх ускладнень та наслідків,
- судово-медичне обґрунтування механізму травми та причини смерті внаслідок дії на організм людини різних зовнішніх факторів та чинників,
- вивчення методів судово-медичних та патоморфологічних досліджень: автопсія, дослідження біоматеріалу, речових доказів біологічного матеріалу та знарядь злочину в різних відділеннях відділу судово-медичної експертизи речових доказів.

2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Судова медицина» є наступні:

- розуміння основ механізму травми та утворення тілесних ушкоджень в розвитку загально-патологічних процесів організму людини внаслідок травми, сукупність яких обумовлює морфологічні прояви тих чи інших травматичних ушкоджень;
- знання морфології прояву різних видів травм, ускладнень та наслідків;
- розуміння поділу тілесних ушкоджень за ступенями тяжкості;
- визначення стану здоров'я та віку, поняття в проведенні судово-медичних експертиз при спірних статевих станах та злочинах, вміння описати труп на місці його виявлення (місці події), поняття в судово-медико-криміналістичних дослідженнях об'єктів,
- співставлення морфологічних і клінічних проявів травм, отруєнь на всіх етапах їх розвитку, патологічних станів, пов'язаних з ними;
- отримання навичок клініко-анатомічного аналізу, синтетичного

узагальнення діагностичних ознак травматичних ушкоджень і вірного їх тлумачення в причинно-наслідкових співвідношеннях.

3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Судова медицина»

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

інтегральних: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення іновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

загальних:

- ЗК1 - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК2 - знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності;
- ЗК3 - здатність застосовувати знання у практичній діяльності;
- ЗК4 - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК7 - здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК8 - здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК9 - вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК10 - здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК11 - здатність працювати в команді;
- ЗК13 - здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК14 - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

спеціальні (фахові, предметні):

- ФК1 - спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК2 - спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень;
- ФК3 - спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани;

4. Пререквізити курсу

Для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Судова медицина» студент повинен володіти знаннями з наступних дисциплін:

01. Анатомія людини
02. Патологічна анатомія
03. Гістологія, цитологія та ембріологія
04. Медична біологія, паразитологія та генетика
05. Фізіологія
06. Біологічна хімія
07. Патологічна фізіологія
08. Травматологія
09. Неврологія
10. Нейрохірургія
11. Реанімація та інтенсивна терапія

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Посилання на код матриці компетентностей та результату навчання.	Зміст результату навчання	Програмні компетентності
ПРН2 (Зн- 1-15 Ум - I -14 К - I -3 АВ - I -3)	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14. ФК1, ФК2, ФК3.
<i>ПРН3</i> (Зн- 1- 15 Ум - I - 14 К - 1-3 АВ - I -3)	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів та тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК13, ЗК14. ФК1,ФК2, ФК3.

Студент повинен знати:	
Зн-1	Історію розвитку, процесуальні та організаційні засади судово-медичної експертизи в Україні; зміст нормативно-правових документів, що стосуються призначення та виконання судово-медичної експертизи
Зн-2	Зміст нормативно-правових документів, що стосуються трансплантації органів або тканин людини та донорства в Україні
Зн-3	Ступені тяжкості тілесних ушкоджень та їхні кваліфікаційні ознаки; методику огляду особи стосовно механізму та давності спричинення травми
Зн-4	Особливості та методики виконання судово-медичних експертиз стосовно спірних статевих станів і морфологічних ознак статевих злочинів
Зн-5	Діагностику клінічної та біологічної смерті, імовірні та абсолютні ознаки смерті; морфологічні ознаки ранніх (охолодження, висихання, трупні плями, залякання, аутоліз) та пізніх (муміфікація, жировіск, торф'яне дублення) явищ настання смерті
Зн-6	Методику виконання судово-медичного розтину стосовно насильного і ненасильного генезу смерті, склад та призначення секційного інструментарію; морфологічно-патологічні зміни внутрішніх органів та систем організму людини, що найчастіше спричиняють смерть; способи вилучення біологічного матеріалу для додаткових лабораторних досліджень
Зн-7	Завдання лікаря-спеціаліста з судової медицини під час огляду місця події, правила виконання зовнішнього дослідження трупа та його опис у «Протоколі огляду трупа на місці події»
Зн-8	Сучасні можливості судово—медичної експертизи речових доказів біологічного та небіологічного походження, принципи їх вилучення та виконання досліджень крові, волосся, сперми, слини у відповідних виділення
Зн-9	Методики виконання судово-медично-криміналістичних експертиз щодо ідентифікації знаряддя злочину, ідентифікації (ототожнення) особи, визначення виду ушкоджень в біологічних об'єктах і пошкоджень в небіологічних об'єктах
Зн-10	Тлумачення терміну «травма», класифікація ушкоджень; морфологічні особливості, динаміку загоювання тілесних ушкоджень, спричинених дією тупих твердих та гострих предметів, загальну реакцію організму на травму; сучасні можливості судово-медичної експертизи, судово-медичне формулювання діагнозу та причини настання смерті внаслідок таких травм
Зн-11	Тлумачення терміну «травматизм»; морфологічні (специфічні та характерні) особливості ушкоджень, притаманні деяким групам і видам транспортної травми (автомобільна, мотоциклетна, залізнична, гужова, водна, повітряна, гусенична), загальну реакцію організму на травму; сучасні можливості судово-медичної експертизи, судово-медичне формулювання діагнозу та причини настання смерті внаслідок таких травм
Зн-12	Основні властивості вогнепальної зброї, механізму пострілу та явищ, що його супроводжують; кореляцію морфологічних особливостей вогнепальної травми та дистанції пострілу; сучасні можливості судово-медичної експертизи, судово-медичне формулювання діагнозу та причини настання смерті внаслідок вогнепальної та вибухової травм
Зн-13	Види механічної асфіксії та їхні діагностичні ознаки, стадії життєвого перебігу асфіксії; сучасні можливості судово-медичної експертизи, судово-медичне формулювання діагнозу та причини настання смерті внаслідок таких травм
Зн-14	Особливості тілесних ушкоджень, спричинених дією факторів довкілля (технічний і атмосферний струм, висока і низька температури, змінений барометричний тиск, іонізуюче випромінення); сучасні можливості судово-медичної експертизи, судово-медичне формулювання діагнозу та причини настання смерті внаслідок таких травм

Зн-15	Особливості тілесних ушкоджень, а саме тканин обличчя та зубів хімічними чинниками, сучасні можливості проведення судово-медичної експертизи, встановлення наслідків таких травм та можливості лікування
-------	--

Студент повинен уміти:	
Ум-1	Інтерпретувати законодавчі норми стосовно призначення та виконання судово-медичної експертизи
Ум-2	Визначати ступінь тяжкості тілесних ушкоджень та їхні кваліфікаційні ознаки, механізм та давність спричинення травми під час експертизи потерпілої особи або аналізу медичної документації
Ум-3	З правової та медичної точки зору кваліфікувати спірні статеві стани та морфологічні ознаки статевих злочинів; визначити ступінь тяжкості тілесних ушкоджень та спосіб їх спричинення під час експертизи потерпілої особи або аналізу медичної документації
Ум-4	Констатувати факт настання смерті, виконувати огляд трупа на місці події та документувати у «Протоколі огляду трупа на місці події»
Ум-5	Користуватися інструментарієм для оцінювання суправітальних реакцій, ранніх та пізніх ознак смерті; інтерпретувати результати опису цих змін у судово-медичних документах
Ум-6	Формулювати судово-медичний діагноз, заповнювати «Лікарське свідоцтво про смерть» та «Висновок експерта» стосовно різного виду травм
Ум-7	Фіксувати, вилучати, пакувати речові докази біологічного та небіологічного походження під час огляду місця події; формулювати питання, які можуть вирішувати експерти у відповідних відділеннях бюро під час дослідження крові, волосся, сперми, слини
Ум-8	Виконувати дослідження судово-медично-криміналістичних об'єктів застосовуючи ультрафіолетове, інфрачервоне, люмінесцентне випромінювання, контактнo-дифузійний метод пошуку металів; інтерпретувати результати додаткових лабораторних досліджень об'єктів у судово-медичних документах
Ум-9	Визначати та диференціювати різновиди тілесних ушкоджень, морфологічні ознаки та динаміку загоювання травм, спричинених дією тупих твердит і гострих предметів; інтерпретувати результати додаткових лабораторних досліджень об'єктів у судово-медичних документах; формулювати судово-медичний діагноз і причину настання смерті у найпоширеніших випадках таких травм
Ум-10	Визначати та диференціювати різновиди тілесних ушкоджень, морфологічні ознаки та динаміку загоювання травми, спричиненої під час транспортної травми (автомобільна, мотоциклетна, залізнична); інтерпретувати результати додаткових лабораторних досліджень об'єктів у судово-медичних документах; формулювати судово-медичний діагноз і причину настання смерті у найпоширеніших випадках таких травм
Ум-11	Диференціювати вхідні та вихідні вогнепальні ушкодження й іншу травму, визначати морфологічні ознаки вогнепального раневого каналу; інтерпретувати результати додаткових лабораторних досліджень об'єктів у судово-медичних документах; формулювати судово-медичний діагноз і причину настання смерті у найпоширеніших випадках вогнепальної та вибухової травм
Ум-12	Констатувати загальноасфіктичні ознаки під час експертизи трупа людини, інтерпретувати результати додаткових лабораторних досліджень об'єктів у судово-медичних документах; формулювати судово-медичний діагноз і причину настання смерті у випадках різного виду механічної асфіксії
Ум-13	Визначати морфологічні та клінічні ознаки дії факторів довкілля (технічний і атмосферний струм, висока і низька температури, змінений барометричний тиск, іонізуюче випромінювання); інтерпретувати результати додаткових лабораторних досліджень об'єктів у судово-медичних документах; формулювати судово-медичний діагноз і причину настання смерті внаслідок різного виду травм
Ум-14	Визначати морфологічні та клінічні ознаки дії хімічних чинників (кислот, лугів та інших хімічних речовин) на біологічні об'єкти, а саме м'які тканини обличчя та зуби. Визначати ступені ушкодження, поправність та непоправність травм.
К-1	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог
К-2	Здатність застосовувати знання з судової медицини в практичних ситуаціях; здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички

	міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іншою мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність оцінювати та забезпечувати якість робіт, які виконуються; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
К-3	Здатність до застосування методів судово-медичних досліджень: експериментальне моделювання травм; здатність до аналізу морфологічних змін травм; здатність до оцінювання результатів судово-медичного розтину, додаткових лабораторних досліджень біологічного та небіологічного матеріалу
АВ- 1	Самостійно планувати та проводити наукові дослідження
АВ- 2	Нести особисту відповідальність за результати власної професійної діяльності
АВ- 3	Дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах

6. Формат і обсяг курсу		
Формат дисципліни	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
Практичні	15	Відповідно до затвердженого розкладу
Самостійна робота студента	15	
7. Тематика та зміст курсу		
<p>Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів (СРС).</p> <p>Практичні заняття передбачають:</p> <p>01. дослідження студентами макроскопічних змін уражених органів та систем при різних видах травми та загальних патологічних процесах;</p> <p>02. вирішення ситуаційних задач (оцінка морфологічних змін при різноманітних травмах, патологічних процесах), що мають клінічне та судово-медичне спрямування.</p> <p>На практичному занятті студенти вивчають макропрепарати та мікропрепарати, позначають найхарактерніші при патологічних процесах.</p> <p>Система організації занять:</p> <p>Практичні заняття проводяться у вигляді інтерактивної комунікації викладача і студентів. 3 метою підготовки до практичного заняття студент повинен:</p> <p>1) Вивчити теоретичний матеріал користуючись підручниками, методичними посібниками та іншими доступними джерелами;</p> <p>2) Заповнити запропоновані схеми, таблиці, малюнки в адаптованих для студентів формених судово-медичних документах.</p> <p><i>Орієнтовний план проведення заняття.</i></p> <p>1. Формулювання мети і цілей заняття викладачем.</p> <p>2. Інтерактивне обговорення теми у вигляді дискусії, що включає інформацію, представлену в таблицях, схемах, малюнках, світлинах опрацьованих студентом, з обов'язковим обговоренням за темою заняття.</p> <p>3. Демонстрація судово-медичного розтину тіла померлого (відповідно до календарно-тематичного плану)</p> <p>Фінальний контроль заняття включає оцінювання самостійної роботи, усної відповіді та тестового контролю теоретичних знань кожного студента.</p>		

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
П-І (практичне заняття І)	Організаційно процесуальні засади проведення судово-медичної експертизи в Україні.	Визначення відхідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, заключне тестування	Зн — 1 Vm — 1 К — 1, 2, 3 АВ — 1, 2, 3	Згідно із затвердженим розкладом

П-2	Судово-медична таанатологія. Огляд трупа на місці події.	Визначення вихідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, вивчення об'єктів дослідження при огляді трупа на місці події. Виконання ситуаційних завдань, заключне тестування	Зн — 5,7 Ум — 4,5 К - 1, 2, 3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
П-3	Судово-медичний розтин, його демонстрація.	Визначення вихідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, вивчення об'єктів дослідження при судово-медичному розтині. Виконання ситуаційних завдань, заключне тестування	Зн — 3 Ум — 2 К - 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
П-4	Судово-медична експертиза встановлення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень,	Визначення вихідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, вивчення об'єктів дослідження при огляді трупа на місці події. Виконання ситуаційних завдань, заключне тестування	Зн — 3 Ум — 2 К - 1, 2, 3 АВ — 1, 2, 3	Згідно із затвердженим розкладом
П-5	Загальні питання судово-медичної травматології. Ушкодження тупими та гострими предметами.	Визначення вихідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, вивчення макропрепаратів м'яких тканин, шкіри, кісток. Виконання ситуаційних завдань, заключне тестування	Зн — 9,10 Ум — 8,9 К — 1, 2, 3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
П-6	Судово-медична експертиза вогнепальних ушкоджень.	Визначення вихідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, вивчення макропрепаратів м'яких тканин, шкіри, кісток. Виконання ситуаційних завдань, заключне тестування	Зн — 9,10 Ум — 8,9 К — 1, 2, 3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом

П-7	Судово-медична експертиза механічної асфіксії. Судово-медична експертиза ушкоджень та смерті від дії крайніх температур	Визначення вихідного рівня знань під час усного опитування. Обговорення питань теми, вивчення макро- та мікропрепаратів. Виконання ситуаційних завдань, заключне тестування	Зн — 13,14 Ум — 12,13 К — 1, 2, 3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-1 (самостійна робота 1)	Предмет і завдання судової медицини. Історія її розвитку	Самостійне опрацювання теми з використанням сучасних інноваційних технологій; заповнення таблиць, алгоритмованих завдань; контроль знань на відповідному за темою практичному занятті	Зн — 1 Ум — 1 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-2	Судово-медична (стоматологічна) експертиза віку та стану здоров'я	—II—	Зн — 3 Ум — 2 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-3	Судово-медична експертиза професійно-посадових правопорушень	—II—	Зн — 3,4,7 Ум — 2,3 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-4	Судово-медична травматологія	—II—	Зн — 10,11 Ум — 9,10 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-5	Судово-медична експертиза ушкоджень від дії променевої енергії	—II—	Зн — 14 Ум — 13 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-6	Судово-медична експертиза ушкоджень від дії атмосферної та технічної електрики	—II—	Зн — 14 Ум — 13 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-7	Судово-медична експертиза ушкоджень тканин обличчя та зубів хімічними чинниками	—II—	Зн — 15 Ум — 14 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом

СРС-8	Судово-медико-криміналістичні дослідження судово-медичної експертизи	— —	Зн — 9 Ум — 8 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-9	Судово-стоматологічна ідентифікація трупів невідомих осіб	— —	Зн — 9 Ум — 8 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом
СРС-10	Судово-медична експертиза речових доказів біологічного походження	— —	Зн — 8 Ум — 7 К — 1,2,3 АВ — 1,2,3	Згідно із затвердженим розкладом

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей тем, а також під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття. Рекомендуються застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тести; розв'язування ситуаційних задач; структуровані письмові роботи.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності - під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою.

При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

«Відмінно («5») — Студент правильно відповів на 90-100 % тестів. Правильно, чітко, повно і логічно відповідає на стандартизовані питання поточної теми. Тісно пов'язує теорію з практикою і правильно демонструє виконання практичних навичок, правильно виконав усі завдання, які стосуються теми. Вільно інтерпретує положення теми, вміє узагальнювати матеріал.

«Добре («4») — Студент правильно відповів на 70-89 % тестів. Правильно і по суті відповідає на питання поточної теми. Демонструє виконання практичних навичок, правильно або з незначними помилками виконав усі завдання, які стосуються теми заняття. Правильно використовує теоретичні знання для інтерпретації ситуаційних задач. Володіє необхідними практичними навичками і прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.

«Задовільно» («3») — Студент правильно відповів на 50-69 % тестів. Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації виконання практичних навичок робить суттєві помилки, із суттєвими помилками виконав завдання. Студент вирішує лише легкі ситуаційні задачі, володіє лише мінімумом необхідних практичних навичок.

Незадовільно («2») — Студент правильно відповів менше, ніж на 50 % тестів. Не знає матеріалу поточної теми. Не може самостійно побудувати логічну відповідь на додаткові питання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді і демонстрації виконання практичних навичок робить значні, грубі помилки.

Критерії оцінювання самостійної роботи: Оцінювання самостійної роботи студентів, яке передбачено в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється під час заліку з дисципліни.

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
<i>Зн-1-15; Ум-1-1, К-1,2,3, АВ-1,2,3</i>	<i>П-1-7, СРС-1-15</i>	Дивись схеми, описані вище у розділі «Поточний контроль»	Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент повинен отримати позитивну оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий контроль

Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового Контролю	Критерії зарахування
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання»	<i>Максимальна кількість балів - 200. Мінімальна кількість балів - 120</i>

Таблиця перерахунку за 200-бальною шкалою середньоарифметичної оцінки:

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141		
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

9. Політика курсу

Студенти під час вивчення дисципліни «Судова медицина» повинні діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позиції й академічної доброчесності та професійної етики, а саме - самостійно виконувати навчальні завдання; коректно покликатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до них; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

10. Література

Основна література

1. В. Д. Мішалов, Т. В. Хохолєва, В. Т. Бачинський, В. В. Войченко, Г. Ф. Кривда, Є. Я.Костенко (за загальною редакцією В. Д. Мішалоєва). Судова медицина. Підручник. - Київ, 2018. - 575 с.
2. А.А. Бабанін, В.Д. Мішалов, О.В. Біловицький, О.Ю. Скрєбкова Судова медицина: підручник. – Сімферополь: Ната, 2012. – 580с.
3. Завальнюк А.Х. Судова медицина: Курс лекцій. – 2-ге видання, перероблене і доповнене - Тернопіль:Укрмедкнига, 2006.- 672 с.
4. Судова медицина: навчально-методичний посібник / За ред. Б.Михайличенка. - К.:МП Леся, 2001. - 416 с
5. Судова медицина. Медичне законодавство. Кн. 1: Судова медицина: Підручник / За ред. В.Ф. Москаленка, Б.В. Михайличенка. — К., 2011. — 448 с
6. Филипчук О.В., Шевчук М.М. «Посібник з судово-медичної криміналістики», Львів, вид. «Добра справа». - 2010. - 572 с. (з додатками).

Допоміжна література

1. Кримінальний кодекс України (станом на 5 квітня 2001 р).
2. Кримінально-процесуальний кодекс України (станом на 21 червня 2001 р).
3. Закон "Про судову експертизу", 1994.
- 4."Осноєи законодавства України про охорону здоров'я", 1992.

5.Наказ № 6 МОЗ " Про розвиток та вдосконалення судово-медичної служби України", 1995.

6.Бойко С.О. Судово-медична експертиза визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень// Ужгород, 2003.-225 С.

7.Кулик О.Ф., Бачинський В.Т., Савка І.Г., Ванчуляк О.Я. Особливості судово- медичного дослідження трупа при окремих видах смерті.//Чернівці, 2005. - 211 С.

8.Федорчук-Незнакомцева Є.П., Павлович В.Г. Посібник з судово-медичної танатології. - Київ, 1998.- 46 с.

9.Яланський О.В., Воробйов Ю.В., Яланська Л.О., Воробйов М.Ю. Судово-медичне дослідження трупа. - Полтава, 2000.- 240 с

14. Інформаційні ресурси

1. Веб-сайти університетів та електронні ресурси мережі «Інтернет»
2. Центр тестування — база ліцензійних тестових завдань «Крок-1»

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу Колекції макропрепаратів (навчальна колекція вологих препаратів тканин та нативних препаратів кісток); таблиці; світлини; мультимедійні презентації; методичні розробки для викладачів; методичні вказівки до практичних занять для студентів; методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів; програмне забезпечення навчальної платформи MISA.

12. Додаткова інформація

Практичні заняття відбуваються на базі кафедри, за адресою: 790010, м.Львів, вул. Пекарська 52Відповідальна за освітній процес на кафедрі (завуч кафедри): доц. Серветник М.І.,
doctorservetnyk@gmail.com

Керівник наукового гуртка з дисципліни судова медицина: доц.
Шевчук М.М. shevchuk mykola@meduniv.lviv.ua

Укладач силабуса

Шевчук М.М., к.мед.н., доцент

Завідувач кафедри

Поспішіль Ю.О., д.мед.н., професор